

Svartån mellan Storbjörken och Toften - WA37894699 / SE65502-142804

Vattenkategori	Vattendrag	Län	Örebro - 18
Typ	Vattenförekomst	Kommuner	Degerfors - 1862
Distrikt	3. Norra Östersjön - SE3		Laxå - 1860
Huvudavrinningsområde	Norrström - SE61000	Längd (km)	5,7

Mer information <http://viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterMSCD=WA37894699>

Miljö kvalitetsnorm
Ekologisk status
Version: Beslutad

Kvalitetskrav
 God ekologisk status 2027

Motivering till kvalitetskrav

⚠ Motiveringstexter kan uppdateras av ansvarig länsstyrelse eller vattenmyndighet

Konnektivitet

I vattendraget finns en eller flera dammar som är vandringshinder för fisk. Dammarna används till förmån för produktion av vattenkraft. Problemen kan åtgärdas genom att anlägga fiskvägar för upp- och nedströmsvandring förbi hindret. Tidsundantag till 2021 är fastställt eftersom tillsyns- och omprövningsprocesser är tids- och resurskrävande.

Morfologiska förändringar

Vattendraget saknar ekologiskt funktionella kantzoner. Problemen kan åtgärdas genom restaureringsinsatser. Tidsundantag till 2027 är fastställt eftersom restaurering är tids- och resurskrävande.

Flödesregleringar

I vattendraget finns en eller flera dammar som reglerar vattenflödet. Regleringen görs till förmån för produktion av vattenkraft eller annat ändamål. Problemen kan åtgärdas genom att ett lämpligt minimivattenflöde och en naturlig årsvariation av flödet släpps från reglerdammen. Tidsundantag till 2021 är fastställt eftersom tillsyns- och omprövningsprocesser är tids- och resurskrävande.

Referenser

Miljö kvalitetsnormer för yt- och grundvattenförekomster i Norra Östersjöns vattendistrikt

Kemisk ytvattenstatus**Kvalitetskrav**
 God kemisk ytvattenstatus

God kemisk ytvattenstatus 2015 med undantag för kvicksilver (Hg) och polybromerade difenyletrar (PBDE). Ämnen vars påverkan i första hand kommer ifrån atmosfäriskt nedfall från långväga lufttransporter efter förbränning av varor. Ämnena överskrider sina respektive gränsvärden i fisk i alla Sveriges vattenförekomster (se referenser från NRM i referensbiblioteket i VISS: 53314 och 53315). Även om halterna minskar generellt på grund av restriktioner är det svårt att veta när god kemisk status kommer att uppnås. Undantag sätts i form av mindre strängt krav med skälen tekniskt omöjligt.

Undantag - Mindre stränga krav

Kvicksilver och kvicksilverföreningar

 Uppnår ej god kemisk ytvattenstatus

⚠ Motiveringstexten kan uppdateras av ansvarig länsstyrelse eller vattenmyndighet

Ett undantag i form av mindre strängt krav har satts för kvicksilver (Hg), i enlighet med bilaga 6 till Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2013:19) om statusklassificering och miljö kvalitetsnormer avseende ytvattenstatus. Halterna av kvicksilver bedöms överskrida gränsvärdet i fisk i samtliga vattenförekomster (se referens från SLU i referensbiblioteket i VISS: 51583 eller IVLs biotadatabas: 51273). Skälet för undantag är att det bedöms vara tekniskt omöjligt att sänka halterna av kvicksilver till de nivåer som motsvarar god kemisk ytvattenstatus. Den största påverkan av kvicksilver består av atmosfärisk deposition vars ursprung är långväga, globala atmosfäriska utsläpp från tung industri och förbränning av stenkol. I Sverige har en stor mängd av det nedfallande atmosfäriska kvicksilvret under lång tid ackumulerats skogsmarkens humuslager, varifrån det kontinuerligt sker ett läckage till ytvattnet med påföljande ackumulering i vattenlevande organismer och fisk. Problemet bedöms ha en sådan omfattning och karaktär att det i dagsläget saknas tekniska förutsättningar att åtgärda det. De nuvarande halterna av kvicksilver (december 2015) får dock inte öka.

Bromerad difenyletrar

 Uppnår ej god kemisk ytvattenstatus

⚠ Motiveringstexten kan uppdateras av ansvarig länsstyrelse eller vattenmyndighet

Ett undantag i form av mindre strängt krav har satts för bromerade difenyletrar (kongenerna 28, 47, 99, 100, 153 och 154), även kallade polybromerade difenyletrar (PBDE), i enlighet med bilaga 6 till Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2013:19) om statusklassificering och miljö kvalitetsnormer avseende ytvattenstatus. Halterna av PBDE bedöms överskrida gränsvärdet i fisk i samtliga vattenförekomster (se referenser från NRM i referensbiblioteket i VISS: 53314 och 53315). Skälet för undantag är att det bedöms vara tekniskt omöjligt att sänka halterna av PBDE till de nivåer som motsvarar god kemisk ytvattenstatus. Problemet beror främst på påverkan från långväga luftburna föroreningar och bedöms ha en sådan omfattning och karaktär att det i dagsläget saknas tekniska förutsättningar att åtgärda det. De nuvarande halterna av PBDE (december 2015) får dock inte öka.

Referenser

Miljö kvalitetsnormer för yt- och grundvattenförekomster i Norra Östersjöns vattendistrikt

Skyddade områden

Område Kvalitetskrav

Områdestyp

EUID

Statusklassning**Status ?**

- Ekologisk status
- Tillkomst/härkomst
- Kemisk status

Klassificering

- Otillfredsställande
- Naturlig
- Uppnår ej god

Ekologisk status - Biologiska kvalitetsfaktorer ?

Påväxt-kiselalger	■ Ej klassad
IPS-index för Kiselalger	■ Ej klassad
ACID - Surhetsindex för vattendrag och sjöar	■ Ej klassad
Bottenfauna	■ Hög
ASPT	■ Hög
DJ-index	■ Hög
Fisk	■ Otillfredsställande
Fisk i rinnande vatten (VIX)	■ Ej klassad
Fisk i rinnande vatten (VIXMORF)	
Fisk i rinnande vatten (VIXh)	
Fisk i rinnande vatten (VIXsm)	

Ekologisk status - Fysikalisk-Kemiska kvalitetsfaktorer

Näringsämnen	■ Ej klassad
Försurning	■ God
Särskilda förorenande ämnen	■ Ej klassad
Koppar	
Zink	

Ekologisk status - Hydromorfologi

Konnektivitet i vattendrag	■ Otillfredsställande
Konnektivitet i uppströms och nedströms riktning i vattendrag	■ Otillfredsställande
Konnektivitet i sidled till närområde och svämplan i vattendrag	■ Otillfredsställande
Hydrologisk regim i vattendrag	■ Dålig
Specifik flödesenergi i vattendrag	■ Måttlig
Volymsavvikelse i vattendrag	■ Dålig
Avvikelse i flödets förändringstakt	■ Otillfredsställande
Vattenståndets förändringstakt i vattendrag	■ Måttlig
Morfologiskt tillstånd i vattendrag	■ Måttlig
Vattendragsfårans form	■ Måttlig
Vattendragets planform	■ Måttlig
Vattendragsfårans bottensubstrat	■ Måttlig
Död ved i vattendrag	■ Ej klassad
Strukturer i vattendraget	■ Måttlig
Vattendragsfårans kanter	■ Otillfredsställande
Vattendragets närområde	■ God
Svämplanets strukturer och funktion i	■ God

vattendrag

Kemisk status

Prioriterade ämnen	☐ Uppnår ej god
Bromerad difenyleter	☐ Uppnår ej god
Bly och blyföreningar	☐ Ej klassad
Kadmium och kadmiumföreningar	☐ Ej klassad
Kvicksilver och kvicksilverföreningar	☐ Uppnår ej god

Miljöproblem och påverkanskällor**Påverkanskällor** ?**Klassificering**

Punktkällor - reningsverk	
Punktkällor - Bräddning	
Punktkällor - IED-industri	
Punktkällor - Inte IED-industri	
Punktkällor - Förorenade områden	☐ Betydande påverkan
Punktkällor - Deponier	
Punktkällor - Lakvatten från gruvdrift	
Punktkällor - Vattenbruk	
Punktkällor - Andra signifikanta punktkällor	
Diffusa källor - Urban markanvändning	
Diffusa källor - Jordbruk	
Diffusa källor - Skogsbruk	☐ Ej betydande påverkan
Diffusa källor - Transport och infrastruktur	
Diffusa källor - Förorenad mark/gammal industrimark	☐ Ej klassad
Diffusa källor - Enskilda avlopp	
Diffusa källor - Atmosfärisk deposition	☐ Betydande påverkan
Diffusa källor - Materialtäkt	
Diffusa källor - Vattenbruk	
Diffusa källor - Andra relevanta	
Vattenuttag eller vattenavledning - för jordbruk	
Vattenuttag eller vattenavledning för dricksvatten	
Vattenuttag eller vattenavledning - för industri	
Vattenuttag eller vattenavledning - för kylvatten	
Vattenuttag eller vattenavledning - för vattenbruk	
Vattenuttag eller vattenavledning - för vattenkraft	☐ Ej klassad
Vattenuttag eller vattenavledning - annat	☐ Ej klassad
Förändring av konnektivitet genom dammar, barriärer och slussar - för vattenkraft	☐ Betydande påverkan
Förändring av konnektivitet genom dammar, barriärer och slussar - för dricksvatten	
Förändring av konnektivitet genom dammar, barriärer och slussar - för översvämningsskydd	☐ Betydande påverkan
Förändring av konnektivitet genom dammar, barriärer och slussar - för bevattning	
Förändring av konnektivitet genom dammar, barriärer och slussar - för turism och rekreation	

Förändring av konnektivitet genom dammar, barriärer och slussar - för industrin

Förändring av konnektivitet genom dammar, barriärer och slussar - för sjöfart

Förändring av konnektivitet genom dammar, barriärer och slussar - Annat

Förändring av konnektivitet genom dammar, barriärer och slussar - okända eller föråldrade

Förändring av hydrologisk regim - jordbruk

 Betydande påverkan

Förändring av hydrologisk regim - Sjöfart

Förändring av hydrologisk regim - vattenkraft

 Betydande påverkan

Förändring av hydrologisk regim - offentlig vattenförsörjning

Förändring av hydrologisk regim - fiske och vattenbruk

Förändring av hydrologisk regim - annat

Fysisk förlust av hela eller delar av vattenförekomster

Förändring av morfologiskt tillstånd - för översvämningsskydd

 Betydande påverkan

Förändring av morfologiskt tillstånd - för jordbruket

Förändring av morfologiskt tillstånd - för sjöfart

Förändring av morfologiskt tillstånd - annat

 Betydande påverkan

Förändring av morfologiskt tillstånd - okända eller föråldrade

Andra hydromorfologiska förändringar

Introducerade sjukdomar eller arter

Exploatering eller borttagande av djur eller växter

Nedskräpning, olaglig avfallsdumpning

Annan signifikant påverkan

Okänd signifikant påverkan

Historisk förorening

Åtgärder

Här presenteras de föreslagna och genomförda åtgärderna för vattenförekomsten.

Juridiskt bindande åtgärder i Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram

Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram innehåller de åtgärder som myndigheter och kommuner behöver genomföra för att miljö kvalitetsnormerna ska följas. Åtgärdsprogrammen för respektive vattendistrikt hittar du på www.vattenmyndigheterna.se.

Åtgärderna i åtgärdsprogrammet är administrativa åtgärder som är juridiskt bindande. Dessa syftar till att bana väg för de åtgärder som genomförs direkt i vattenmiljöerna för att förbättra vattnets ekologiska och kemiska status.

Möjliga, planerade, pågående och genomförda åtgärder för bättre vattenkvalitet

Nedan visas genomförda och planerade åtgärder samt föreslagna åtgärder som kan behöva genomföras för att uppnå bättre vattenkvalitet. Åtgärderna är inte juridiskt bindande, utan en del i den långsiktiga planeringen för bättre vatten. Det kan finnas ytterligare åtgärder som av olika anledning ännu inte blivit registrerade. Vattenmyndigheterna välkomnar synpunkter och konkreta förbättringsförslag på föreslagna åtgärder.

Möjliga åtgärder i Förvaltningscykel 3 (6 st)

Åtgärd	Åtgärdskategori	Åtgärdsplats	Effekter	Storlek	Tidsspann	Totalkostnad	Flaggor
--------	-----------------	--------------	----------	---------	-----------	--------------	---------

Biotopvård Svartån mellan Storbjörken och Toften	Tillförsel av block, lekgrus, död ved och andra habitatstrukturer	Svartån mellan Storbjörken och Toften	Ökning Habitat m2	-
Ekologiskt funktionell kantzon Svartån mellan Storbjörken och Toften	Ekologiskt funktionella kantzoner	Svartån mellan Storbjörken och Toften	5,7 ha	-
Fiskväg Kungsådran (Storbjörken)	Uppströmspassage	6557250 - 1426268	4,2 m	-
Fiskväg Toften övre dammen	Uppströmspassage	6553440 - 1433900	5 m	-
Kungsådran (Storbjörken)	Minimitappning	6557250 - 1426268	13 m	-
Låglutande fingaller med flyktöppningar Svartå kraftstation	Anordningar för nedströmspassage	6556498 - 1426769	1 st	-

Möjliga åtgärder i Förvaltningscykel 2 (6 st)

Förslag på åtgärder som är möjliga att genomföra eller skulle behöva genomföras för att nå god vattenstatus.

Åtgärd	Åtgärdskategori	Åtgärdsplats	Effekter	Storlek	Tidsspann	Totalkostnad	Flaggor
Låglutande fingaller med flyktöppningar Svartå kraftstation	Anordningar för nedströmspassage	6556498 - 1426769		1 st	-		
Ekologiskt funktionell kantzon Svartån mellan Storbjörken och Toften	Ekologiskt funktionella kantzoner	Svartån mellan Storbjörken och Toften		5,7 ha	-		
Kungsådran (Storbjörken)	Minimitappning	6557250 - 1426268		13 m	-	2 300 000 kr	
Biotopvård Svartån mellan Storbjörken och Toften	Tillförsel av block, lekgrus, död ved och andra habitatstrukturer	Svartån mellan Storbjörken och Toften	Ökning Habitat m2		-		
Fiskväg Kungsådran (Storbjörken)	Uppströmspassage	6557250 - 1426268		4,2 m	-		
Fiskväg Toften övre dammen	Uppströmspassage	6553440 - 1433900		5 m	-		

Planerade eller pågående åtgärder (7 st)

Åtgärder som planeras att genomföras eller håller på att genomföras.

Åtgärd	Åtgärdskategori	Åtgärdsplats	Effekter	Status	Storlek	Tidsspann	Totalkostnad	Flaggor
Nolsjön	Kalkning med flyg	Nolsjön		Planerad	0 ton	2018 - 2018	0 kr	
Nolsjön	Kalkning med flyg	Nolsjön		Planerad	1 ton	2018 - 2018	1 600 kr	
Nolsjön	Kalkning med flyg	Nolsjön		Planerad	1 ton	2019 - 2019	2 000 kr	
Nolsjön	Kalkning med flyg	Nolsjön		Planerad	0 ton	2020 - 2020	0 kr	
Nolsjön	Kalkning med flyg	Nolsjön		Planerad	1 ton	2021 - 2021	2 000 kr	
Nolsjön	Kalkning med flyg	Nolsjön		Planerad	0 ton	2022 - 2022	0 kr	
Nolsjön	Kalkning med flyg	Nolsjön		Planerad	1 ton	2023 - 2023	2 000 kr	

Genomförda åtgärder (4 st)

Åtgärder som har genomförts i eller kring vattenförekomsten eller har en effekt på vattenförekomsten

Åtgärd	Åtgärdskategori	Åtgärdsplats	Effekter	Storlek	Tidsspann	Totalkostnad	Flaggor
Nolsjön	Kalkning med flyg	Nolsjön		0,71 ton	2010 - 2010	1 300 kr	
Nolsjön	Kalkning med flyg	Nolsjön		0,73 ton	2009 - 2009	1 200 kr	
Nolsjön	Kalkning med flyg	Nolsjön		0,71 ton	2015 - 2015	1 200 kr	
Nolsjön	Kalkning med flyg	Nolsjön		0,71 ton	2017 - 2017	1 400 kr	

Miljöövervakning

Övervakningsstation	Program	Undersökning	Programspecifikt ID	Programspecifikt namn
Utloppet ur Lill-Björken	SRK, Eskilstunaån	Bottenfauna i vattendrag	2030	Utloppet ur Lill-Björken
Utloppet ur Lill-Björken	SRK, Eskilstunaån	Vattenkemi i vattendrag	2030	Utloppet ur Lill-Björken
Utloppet ur Lill-Björken	RMÖ, Miljögifter i ytvattentäkter, Örebro län	Miljögifter i ytvattentäkter	Gullsmedsboda	Lill-Björken utloppet
Utloppet ur Lill-Björken	SRK, Eskilstunaån	Metaller i vattendrag	2030	Utloppet ur Lill-Björken
Svartån 330	RMÖ, Ytvattenförekomster, Örebro län	Bottenfauna i vattendrag		Svartån 330
Svartån 330	RMÖ, Ytvattenförekomster, Örebro län	Vattenkemi i vattendrag		Svartån 330
Svartån-Svartå	RMÖ, Ytvattenförekomster, Örebro län	Bottenfauna i vattendrag		Svartån-Svartå
Svartån-Svartå	RMÖ, Provfiske, Örebro län	Elfiske i vattendrag		Svartån-Svartå

Skyddade områden

Område	EUID	Områdestyp
Avloppskänsliga områden, inlandsvatten, fosfor Svartån	SELK001 SEA7SE655502-142804	Avloppsvattendirektivet Dricksvattenförsörjning, Artikel 7
Vattenskyddsområden Svartå, Gullsmedsboda - 2004040		
Svartån mellan Storbjörken och Toften	SEA7WA37894699	Dricksvattenförsörjning, Artikel 7

Typtillhörighet

Värde

Typindelning/Typtillhörighet ?

Vattentyp - Vattendrag	1MM
Limnisk vattentypsregion	Södra Sverige (1)
Tillrinningsområdets storlek (km2)	100 - 1000 (M)
Vattendraglutning (%)	0,1 - 2 (M)

Vatten som ingår i förekomsten

Dessa rinnsträckor och vattenytor ingår i SMHI:s Hydrologiska nätverk som bygger på översiktskartan (1:250 000) som är byggstenar till att skapa vattenförekomster för sjöar och vattendrag.

Den hydrologiska ordningen visar vilken ordning rinnsträckorna och vattenytorna ligger i förekomsten från nedströms och uppåt.

Ordning	RSTID/VYID	VName / RName	Name	Linjekod/Ytkod
0	65566921426487	Svartån		Vattendrag

Vattenversion

I följande versioner har detta objekt existerat

Version	Datum
Ytvatten innan versionshantering	2011-05-09 12:09
SVAR_2010_1	2011-10-17 12:07
SVAR_2012_2	2012-11-08 09:07
SVAR_2016	2017-06-20 09:29

Cykel

Cykel	Vattentyp
Förvaltningscykel 1 (2004 - 2009)	Vattenförekomst
Förvaltningscykel 2 (2010 - 2016)	Vattenförekomst
Förlängning av förvaltningscykel 2	Vattenförekomst
Förvaltningscykel 3 (2017 - 2021) (aktuell)	Vattenförekomst

Kontakta Länsstyrelsen i Örebro

E-post T-DL-beredningssekreterariatet@lansstyrelsen.se

Hemsida <http://www.lansstyrelsen.se/orebro/Sv/miljo-och-klimat/vatten-och-vattenanvandning/vattenforvaltning/Pages/index.aspx>

